

[Hans Hedtoft.]

nordiske lande har lavere valgrets alder end vi. På Færøerne, der også omfattes af denne grundlov, er den kommunale valgrets alder 21 år. Den danske valgrets alder er den højeste i Europa.

Det bliver nu muligt for befolkningen gennem folkeafstemning at afgøre, om valgrets alderen skal være 21 eller 23 år, og de unge, der er fyldt 21 år, får lejlighed til at deltage i afstemningen. Den højtærede statsminister omtalte overhovedet ikke valgrets alderen ved fremsættelsen af forslaget, såvidt jeg bemærkede, og jeg spørger derfor: Hvorfor? Af mange grunde bør han give tinget og offentligheden en forklaring på denne besynderlige tavshed.

Måtte de 21-åriges valgdeltagelse blive en indledning til en varig ordning. Forhåbentlig diskvalificeres de ikke af de ældre, så at de kun denne ene gang får lejlighed til at være med i en afstemning til rigsdagen. Myndighedsalderen 21 år er den naturlige skillelinie, og de løfter, der under og efter besættelsen blev givet en vågen og ansvarsbevidst dansk ungdom, skulle nu gerne omsættes i virkelighed.

Vi havde helst set, at man i grundlovsforslaget uden tøven havde indsat de 21 år som valgrets alder; vil man kalde på medansvar, bør man give medbestemmelsesret.

Vi tror ikke på den argumentation, der i sin uklarhed går ud fra, at de unges valgdeltagelse vil betyde en stærk forskydning i det politiske billede. Vi tror ikke, det bliver tilfældet. I Sverige f. eks. har det været muligt at kontrollere den politiske svingning i aldersgrupperne, og erfaringen herfra sammenholdt med andre erfaringer viser, at der ikke i grupperne under 25 år er så store politiske forskydninger, at det kan flytte et enkelt mandat i landet. Betydningen ligger i det medansvar, der gives de unge, den stærkere understregning af landsmandsskabet. Øget ansvar giver større modenhed. De unge, der er uddannede til at stå inde for landets forsvar, bør også have aktiv politisk borgejret her i landet.

Men naturligvis, vi ville ikke befinde os i Danmark, hvis ikke også der fandtes et bagstræb, der sagde nej og vedblivende ønskede at sige nej. Hr. landstingsmand Stensballe har som repræsentant for de reaktionære rebeller fremsat et forslag af nærmest skitse-mæssig karakter. Grundlovskommissionen har ikke nærmere drøftet det, men har til-

ladt sig at opfatte det som en „symbolsk“ handling. Ikke et ondt ord om vor personligt så elskværdige, bedagede kollega hr. Stensballe fra det andet ting, men da jeg læste hans såkaldte skitse, randt Aakjærs linier mig i hu:

Oldingfærd og oldinglader
møder os på torv og gader,
og fra tingets stolerader
bliver oldingvisdom lov.

Der er ingen grund til, som forslaget gør det, at lade kommunalbestyrelserne vælge et ting, der i så fald ville blive ensidigt sammensat. Vi har altid haft tilstrækkeligt med dygtige kommunalfolk i rigsdagen. Og den valgordning, som på denne måde kom til udtryk, ville dårligt harmonere med den forholdstalsvalgmåde, som man ellers er enig om at opretholde.

Besyderligt nok har de juridisk sagkyndige, som skulle bistå forfatningskommissionen i det rent saglige arbejde, afleveret et politisk responsum, hvori der agiteres for et tokammers system. Kommissionen har vist sit frisind ved at lade dokumentet aftrykke.

En overgang var det på tale, at der skulle nedsættes et særligt lovudvalg indenfor rigsdagen, et udvalg, der i særlig grad skulle tage sig af lovforslagenes korrekte affattelse, indbyrdes overensstemmelse o. s. v. Det var den sidste svage skygge, som landstinget kastede ind imod væggen i denne sal. Den forsvandt, og tilbage står en bestemmelse i § 56:

„Rigsdagen antager fornøden juridisk medhjælp til bistand under sin behandling af forslag til love og andre beslutninger“.

Man kan sige, at bestemmelsen er overflødig, rigsdagen kan også uden denne paragraf antage den fornødne juridiske medhjælp, og dog er det rigtigt, at den står der som en klar påmindelse til rigsdagen om, at lovenes juridiske form må være i orden. Det er tingenes højtærede formand, der i samarbejde med tingsekretærerne, ministeriernes kopicister m. v. sørger for, at et lovforslag ved den afsluttende behandling er i tilbørlig orden. Formændene har ansvaret overfor rigsdagens øvrige medlemmer. Når vi nu går over til kun tre behandlinger af et lovforslag, vil det rimeligvis medføre, at de normale frister mellem to behandlinger i højere grad må respekteres. Der må være tid til at se lovforslaget grundigt igennem efter både første og anden behandling, og tinget er